

**MEVDUAT VE KATILIM FONUNUN KABULÜNE,
ÇEKİLMESİNE
VE ZAMANAŞIMINA UĞRAYAN MEVDUAT, KATILIM FONU,
EMANET VE ALACAKLARA İLİŞKİN USUL VE
ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK**

01/11/ 2006 Tarih ve 26333 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

**TASARRUF MEVDUATI SİGORTA FONU
HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI**

**MEVDUAT VE KATILIM FONUNUN KABULÜNE, ÇEKİLMESİNE
VE ZAMANAŞIMINA UĞRAYAN MEVDUAT, KATILIM FONU,
EMANET VE ALACAKLARA İLİŞKİN USUL VE
ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğın amacı, bankalarda mevduat ve katılım fonunun kabulü, çekilmesi ile zamanaşımına uğrayan mevduat, katılım fonu, emanet ve alacaklara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 60, 61, 62 ve 93 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

- a) Banka: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları,
- b) Birim değeri: Katılım bankasının katılma hesaplarına fon kabul ettiğı ilk gün için 100 olarak kabul edilen ancak kâr veya zarar edildiğinde değışen, kâr veya zarar kayıtlarının yapıldığı günlerde, vadelerine göre ayrılmış her bir fonun toplam değeri fonun bir önceki günkü toplam hesap değeri bölünmesi suretiyle hesaplanan, kâr veya zarar kaydı yapılmayan günlerde ise bir önceki günün birim değeri eşit olan katsayıyı,
- c) Birim hesap değeri: Katılma hesabının cari değerini belirleyen ve birim değeri ile hesap değerinin çarpılması suretiyle hesaplanan, katılma hesabı sahibinin, üzerinde hak iddia edebileceğı tutarı,
- ç) Fon: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunu,
- d) Hesap Değeri: Katılım bankasının katılma hesaplarına fon kabul ettiğı ilk gün, hesap sahibince yatırılan tutarın 100 olarak kabul edilen birim değere bölünmesi suretiyle, müteakip günlerde ise, para yatıran veya çeken kişiye ait hesap değerine, hesap sahibince yatırılan veya çekilen miktarın birim değere bölünmesi ile bulunacak tutarın, para yatırılmışsa eklenmesi, para çekilmişse çıkarılması suretiyle hesaplanan ve katılma hesabı sahiplerinin fon mevcuduna katılma oranını gösteren katsayıyı,
- e) Kanun: 5411 sayılı Bankacılık Kanununu,
- f) Katılım fonu: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan katılma fonunu,
- g) Katılma hesabı: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan katılma hesabını,
- ğ) Kredi kuruluşu: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan kredi kuruluşunu,
- h) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,
- ı) Kuruluş birlikleri: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan kuruluş birliklerini,
- i) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,
- j) Mevduat: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan mevduatı,
- k) Özel cari hesap: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan özel cari hesabı,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Mevduatın ve Katılım Fonunun Kabulü ve Çekilmesi

Mevduat ve katılım fonu kabulü

MADDE 4 – (1) Kredi kuruluşlarınca, Kanunun 144 üncü maddesi esas alınarak belirlenecek mevduat faizleri ve katılma hesaplarına ilişkin kâr ve zarara katılma oranları ilan edilmek suretiyle uygulanır.

(2) Kredi kuruluşlarının, müşterileri adına mevduat veya katılım fonu kabul edebilmeleri için, müşterilerini tanımak amacıyla müşterilerin kimliklerini, T.C. kimlik ve vergi numaralarını belgelemesi ve Kanunun 76 ncı maddesinin üçüncü fıkrası hükmüne istinaden Maliye Bakanlığınca yapılan düzenlemelerde yer alan yükümlülükleri yerine getirmesi zorunludur.

(3) Kredi kuruluşları müşterileri ile, kabul ettikleri mevduatın veya katılım fonunun Kanunun 63 üncü maddesi kapsamında sigortalanan tutarını, 8 inci maddede belirtilen usul ve esaslar dikkate alınarak zamanaşımına uğraması halinde yapılacak uygulamaları, mevduat veya katılım fonu sahibi tarafından doğrudan veya vereceği talimat ile bir başkası tarafından çekilmesi veya Kanunun 60 ncı maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla kendilerinin ya da bir başkasının Türkiye’de veya yurtdışında kurulu bir başka banka nezdindeki hesabına aktarılmasına ve bu kapsamdaki elektronik bankacılık uygulamalarına ilişkin usul ve esasları içerecek çerçeve bir sözleşme düzenlemekle yükümlüdürler.

(4) Çerçeve sözleşmelerde üçüncü fıkrada belirtilen hususlara ilaveten,

a) Vadesiz mevduat hesabı ve özel cari hesap sözleşmelerinde hesap sahibinin talebi halinde mevcudunu geri alma hakkının bulunduğu,

b) Vadeli mevduat hesabı ve katılma hesabı sözleşmelerinde, hesabın türüne göre Kanunun 144 üncü maddesi uyarınca belirlenecek azami miktar ve oranlar dahilinde uygulanacak faiz veya kar ve zarara katılma oranının Kanunun anılan maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla vade sonuna kadar değiştirilemeyeceği, vadesinde kapatılmayan hesapların hesap sahibinin yeni vade sonunun hafta sonu tatiline gelmesi ve bu vadenin ilk iş gününe ötelenmesi hususunda talimat vermesi durumunda yeni bir vade, söz konusu talimatın verilmemesi durumunda ise aynı vade ve yenileme tarihinde geçerli olan faiz veya kar ve zarara katılma oranı üzerinden yenilenmiş sayılacağı ve hesap sahibinin kredi kuruluşundan talep hakkının hesabın vadesinin bittiği tarihteki birim hesap değeri veya faiz oranı üzerinden hesaplanan tutarda olacağına,

c) (a) ve (b) bentlerinde belirtilen hesapların yenilenmesi halinde hesap sahibi tarafından herhangi bir itirazda bulunulmadığı müddetçe sözleşmenin de yenilenmiş sayılacağına, ilişkin hususların da yer alması zorunludur.

(5) Üçüncü ve dördüncü fıkralar dikkate alınarak akdedilecek sözleşmelerin şekil ve içeriğinde, belirtilen hususlara ilaveten yer alacak diğer asgari hususlar Kanunun 76 ncı maddesinin ikinci fıkrası uyarınca Kurulun uygun görüşü alınarak kuruluş birlikleri tarafından belirlenir.

(6) Düzenlenecek sözleşmelerin bir nüshası ile hesap sahipleri adına kredi kuruluşlarının düzenleyecekleri hesap cüzdanlarının müşterilere verilmesi zorunludur. Hesap cüzdanlarında, hesap sahibinin açık isim ve unvanı, hesap açılan şubeyi tanımlayan kod numarası ve şube adı, hesabın açılış tarihi, hesap ve cüzdan numarası, hesabın tutarı ile birlikte, üçüncü ve dördüncü fıkralar uyarınca çerçeve sözleşmelerde yer alan hükümlere aynen yer verilmesi ya da tarihi belirtilmek suretiyle hesap sahibiyile düzenlenen çerçeve sözleşmesinin bu kapsamdaki ilgili hükümlerinin madde numaralarına atıf yapılarak bunların uygulanacağına ilişkin ibarelerin konulması zorunludur. Vadeli mevduat hesabı ve katılma hesabı cüzdanlarında hesabın türüne göre Kanunun 144 üncü maddesi uyarınca belirlenecek azami miktar ve oranlar dahilinde uygulanacak faiz veya kar ve zarara katılma oranı ile vade ve ihbar süresinin yer alması zorunludur.

(7) Bir gerçek ya da tüzel kişinin bir kredi kuruluşu nezdinde aynı ya da farklı türde birden fazla hesabının bulunması halinde, her hesap için ayrı ayrı üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarda

belirtilen hususları içerecek şekilde çerçeve sözleşme düzenlenmeyebilir. Ancak, bu halde, bahse konu hesaplara ilişkin verilecek hesap cüzdanlarında, müşterinin kabul etmesi ve sözleşmenin tarihinin açık bir şekilde belirtilmiş olması koşuluyla, hesap sahibi ile imzalanan çerçeve sözleşme hükümlerinin ilgili hesap için de geçerli olacağına ilişkin bir ibare konulması zorunludur. Bu kapsamdaki hesapların yenilenmesinde de aynı usul ve esaslar uygulanır.

Mevduat ve katılım fonunun çekilmesi

MADDE 5 – (1) 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun rehinlere ve hapis hakkına, 22/4/1926 tarihli ve 818 sayılı Borçlar Kanununun alacağın devir ve temlikine, takasa dair hükümleri ile diğer kanunların verdiği yetkiler ve koyduğu yükümlülükler saklı kalmak şartıyla mevduat ve katılım fonu sahiplerine ödenmesi gereken tutarları geri alma hakları hiçbir suretle sınırlandırılmaz. Mevduat veya katılma hesabı sahipleri ile kredi kuruluşları arasında 4 üncü maddeye göre yapılacak olan sözleşmede vade ve ihbar süresi hakkında belirlenecek hükümler saklıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Katılım Fonuna İlişkin Esaslar**

Katılım fonlarına ilişkin genel koşullar

MADDE 6 – (1) Özel cari hesaplar ve katılma hesapları karşılığında, hesap sahibine herhangi bir nam altında önceden belirlenmiş bir getiri garantisi verilemeyeceği gibi, katılma hesaplarında, yatırılan anaparanın hesap sahibine aynen geri ödenmesi de garanti edilemez. Bu hususlar, katılım bankalarının şubelerinde açıkça görülebilecek bir şekilde asılarak ilan edilir.

(2) Katılım fonu hesapları üzerinde hesap sahibinin talep hakkı ve katılım bankasının ödeme yükümlülüğü; özel cari hesaplarda yatırılan tutar, katılma hesaplarında ise vade sonunda geçerli birim hesap değeri kadardır. Birim hesap değeri, ek-1’de yer alan örneğe uygun olarak hesaplanır.

(3) Katılma hesaplarının işletilmesinden doğan kar veya zarar, para cinsi bazında her vade grubunun toplam katılma hesapları içindeki birim hesap değeri üzerinden ağırlığı oranında, günlük veya haftalık olarak bu hesaplara dağıtılır.

(4) Kanunun 144 üncü maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, katılım bankaları, katılma hesaplarının işletilmesinden doğacak kar ve zarara katılma oranlarını, zarara katılma oranı kara katılma oranının yüzde 50’sinden az olmamak kaydıyla, para cinsi, tutar ve vade grupları itibariyle ayrı ayrı belirleyebilir.

(5) Katılma hesabının açıldığı anda geçerli olan kar ve zarara katılma oranı hesap cüzdanına kaydedilir ve bu kayıt, Kanunun 144 üncü maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla hesap açıldıktan sonra vade bitimine kadar değiştirilemez. Vadesinde kapatılmayan hesap aynı vade ve yenileme tarihinde geçerli olan kar ve zarara katılma oranı üzerinden yenilenmiş sayılır.

Özel fon havuzları

MADDE 7 – (1) Katılım bankaları, Kanunun 60 ıncı maddesinin yedinci fıkrası uyarınca Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınınca tespit edilen vade ve türlerine bağlı kalmaksızın önceden belirlenmiş projelerin veya diğer yatırımların finansmanında kullanılmak üzere müstakil hesaplarda fon toplamak suretiyle vadesi üç aydan daha az olmayan özel fon havuzları oluşturabilir. Bu şekilde toplanan fonlara ait katılma hesapları, vadeleri itibariyle ve diğer hesaplardan bağımsız olarak ayrı hesaplarda işletilir ve toplanan fonlardan diğer vade gruplarına aktarma yapılamaz. Özel fon havuzları ile ilgili olarak, oluşturulmasını ve tasfiyesini izleyen onbeş gün içinde Kuruma bilgi verilir. Finansman süresinin sonunda özel fon havuzları tasfiye edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Zamanaşımı**

Zamanaşımına uğrayan mevduat, katılım fonu, emanet ve alacaklar

MADDE 8 – (1) Bankaların emanetinde bulunan hisse senedi ve tahviller, yatırım fonu katılma belgeleri, çek karnesi teslim edilmemiş dahi olsa çek karnesi verdikleri müşterileri adına açılan mevduat hesaplarında bulunan tutarlar, havale bedelleri, mevduat, alacak ve emanetlerin zamanaşımı süresi sonuna kadar işleyecek faizleri ile katılma hesabına ilişkin kar payları da dahil olmak üzere her türlü mevduat, katılım fonu, emanet ve alacaklardan hak sahibinin en son talebi, işlemi, herhangi bir yazılı talimatı tarihinden başlayarak on yıl içinde aranmayanlar zamanaşımına uğrar.

(2) Bankalar bir takvim yılı içinde zamanaşımına uğrayan ve tutarı 50 Yeni Türk Lirası ve üzerindeki her türlü mevduat, katılım fonu, emanet ve alacakların hak sahiplerini, başvuruda bulunmadıkları takdirde hesaplarının Fona devredileceği hususunda, izleyen takvim yılının Ocak ayı sonuna kadar iadeli taahhütlü mektupla uyarmak zorundadır. Söz konusu mevduat, katılım fonu, emanet ve alacaklar ile tutarı 50 Yeni Türk Lirasının altındaki her türlü mevduat, katılım fonu, emanet ve alacaklar Şubat ayının başından itibaren bankanın kendi internet sitesinde liste halinde üç ay müddetle ilan edilir. Banka, söz konusu listelerin kendi internet sitesinde ilan edildiği hususunu, Şubat ayının onbeşinci gününe kadar ülke genelinde yayım yapan tirajı en yüksek iki gazetede iki gün süreyle ilan eder. İnternet sitelerinde ilan edilen listeler, bankalar tarafından eşzamanlı olarak ayrıca Fona gönderilir. Fon bu listeleri Nisan ayının sonuna kadar konsolide edilmiş olarak kendi internet sitesinde yayınlar.

(3) İlan edilen zamanaşımına uğramış her türlü mevduat, katılım fonu, emanet ve alacaklardan Mayıs ayının onbeşinci gününe kadar hak sahibi veya mirasçıları tarafından aranmayanlar, faiz ve kar payları ile birlikte Mayıs ayı sonuna kadar Fonun Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasındaki hesaplarına devredilir. Bankalar, bu durumu, hak sahiplerinin kimlik bilgileri, adresleri ve haklarının faiz ve kar payları ile birlikte ulaştıkları tutarlar gösterilmek suretiyle düzenlenecek bir liste ile devir tarihinden itibaren bir hafta içerisinde Fona bildirmekle yükümlüdür.

(4) Söz konusu mevduat, katılım fonu, emanet ve alacaklar, faiz ve kar payları ile birlikte devir tarihi itibarıyla Fon tarafından gelir kaydedilir.

(5) Zamanaşımına uğramış mevduat, katılım fonu, emanet ve alacaklar ile bunlara ait faiz ve kar payları için düzenlenecek liste örnekleri ve bunların hangi hesaplara yatırılacağı veya ne suretle tevdi ve teslim edileceği, Fon tarafından kuruluş birlikleri vasıtasıyla bankalara duyurulur.

Kiralık kasalardaki kıymetler, üzerinde bloke bulunan hesaplar ve ergin olmayanlar adına ve yalnızca bunlara ödeme yapılmak kaydıyla açtırılan hesaplarda zamanaşımı

MADDE 9 – (1) Kiralık kasalardaki kıymetler için zamanaşımı, kasanın en son açıldığı tarihten itibaren başlar.

(2) Ergin olmayanlar adına ve yalnızca bunlara ödeme yapılmak kaydıyla açtırılan hesaplarda, zamanaşımı süresi kişinin ergin olduğu tarihte işlemeye başlar.

(3) Yetkili merciler tarafından üzerine bloke konulan hesaplarda zamanaşımı süresi blokenin bulunduğu tarihte durur. Zamanaşımı süresi, hesaptaki blokenin kaldırıldığı tarihten itibaren işlemeye devam eder.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Çerçeve sözleşmeye intibak

GEÇİCİ MADDE 1 – Bankalar 1/7/2007 tarihine kadar durumlarını 4 üncü maddenin birinci ve ikinci fıkrası hariç diğer hükümlerine uygun hale getirirler.

1/11/2005 ile 31/12/2005 tarihleri arasında zamanaşımına uğrayan mevduat, katılım fonu, emanet ve alacaklar

GEÇİCİ MADDE 2 – 1/11/2005 ile 31/12/2005 tarihleri arasında zamanaşımına uğrayan her türlü mevduat, katılım fonu, emanet ve alacaklar, 2006 yılında zamanaşımına uğramış mevduat, katılım fonu, emanet ve alacaklarla birlikte değerlendirilerek işleme tabi tutulur.

Yürürlük

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

EK:1

KAR VE ZARARA KATILMA HESAPLARININ İŞLEYİŞİNE DAİR ÖRNEK

Katılım bankalarının Kâr ve Zarara Katılma Oranı 20%

Hesap Sahibinin Kâr ve Zarara Katılma Oranı 80%

Günler	İşlemler 1.000 YTL	Aktifler Tutarı 1.000 YTL	Yatırılan (+) ve Çekilen (-) 1.000 YTL	Şahsi Hesap Durumları 1.000 YTL	Hesap Değeri	Birim Değeri	Birim Hesap Değeri 1.000 YTL
1. Gün	Hesap sahipleri, "A", "B" ve "C" tarafından Katılma hesabı fonuna yatırılan tutar	10.000 YTL	A. 1.000 B. 4.950 C. 4.050	A. 1.000 B. 4.950 C. 4.050	10,0 49,5 40,5	100 100 100	1.000 4.950 4.050
TOPLAM		10.000	10.000	10.000	100,0	100	10.000
2. Gün	Yatırılan tutarların işletilmesinden doğan Fon kârı: Fon kârının katılım bankası payına düşen kısmı (%20): Fon kârının, ortakların hesabına işlenecek bakiyesi:	6.250 YTL 1.250 YTL 5.000 YTL	A. B. C.	A. 1.000 B. 4.950 C. 4.050	10,0 49,5 40,5	150 150 150	1.500 7.425 6.075
TOPLAM		15.000	0	10.000	100,0	150	15.000
3. Gün	Hesap sahibi "D" tarafından yatırılan:	3.000 YTL	A. B. C. D. 3.000	A. 1.000 B. 4.950 C. 4.050 D. 3.000	10,0 49,5 40,5 20,0	150 150 150 150	1.500 7.425 6.075 3.000
TOPLAM		18.000	3.000	13.000	120,0	150	18.000
4. Gün	Yatırılan tutarların işletilmesinden doğan Fon kârı: Fon kârının katılım bankası payına düşen kısmı (%20): Fon kârının, ortakların hesabına işlenecek bakiyesi:	3.000 YTL 600 YTL 2.400 YTL	A. B. C. D.	A. 1.000 B. 4.950 C. 4.050 D. 3.000	10,0 49,5 40,5 20,0	170 170 170 170	1.700 8.415 6.885 3.400
TOPLAM		20.400	0	13.000	120,0	170	20.400
5. Gün	Hesap sahibi "C" tarafından vade sonunda çekilen tutar:	2.040 YTL	A. B. C. -2.040 D.	A. 1.000 B. 4.950 C. 2.010 D. 3.000	10,0 49,5 28,5 20,0	170 170 170 170	1.700 8.415 4.845 3.400
TOPLAM		18.360	-2.040	10.960	108,0	170	18.360
6. Gün	Yatırılan tutarların işletilmesinden doğan Fon Zararı: Fon zararının katılım bankası payına düşen kısmı (%20): Fon zararının, ortakların hesabına işlenecek bakiyesi:	675 YTL 135 YTL 540 YTL	A. B. C. D.	A. 1.000 B. 4.950 C. 2.010 D. 3.000	10,0 49,5 28,5 20,0	165 165 165 165	1.650 8.168 4.703 3.300
TOPLAM		17.820	0	10.960	108,0	165	17.820